

**Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej -Dom Pomocy Społecznej
w Izdebnie Kościelnym Izdebno Kościelne, ul. Ks. M.
Oziębłowskiego w Grodzisku
Mazowieckim z Filią w Grodzisku Mazowieckim ul. 3 Maja 63, 05-
825 Grodzisk Mazowiecki**

Termin przeprowadzonej kontroli: **28 czerwca 2023 roku.**

Kontrolą objęto okres od **8 lipca 2022 roku (data ostatniej kontroli)** do dnia kontroli, czyli do **28 czerwca 2023r. , którą przeprowadzono w filii DPS w Grodzisku Mazowieckim, ul 3. Maja 63.** Kontrolę przeprowadził Sędzia Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim Beata Dziduszko. Dyrekcja Ośrodka została poinformowana telefonicznie o terminie kontroli z wyprzedzeniem. Kontrola przeprowadzona w dniu 28.06.2023r. była drugą kontrolą .

1. Podstawa prawna i zakres kontroli

Podstawę kontroli stanowiły następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. 2020, poz. 685);
2. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1507ze zm.);

Począwszy od dnia 4 października 2019 r. stosownie do art. 43a ustawy o ochronie zdrowia psychicznego Domy pomocy społecznej niewymienione w art. 43 ust. 1 oraz placówki zapewniające całodobową opiekę, o których mowa w art. 67 - art. 69 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, podlegają kontroli w zakresie przestrzegania praw osób, w stosunku do których zastosowano ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania domu pomocy społecznej lub placówki. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43.

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem DPS w Izdebnie Kościelnym - panią Teresą Ciszewską, przeanalizowano Regulamin Pobytu, prowadzony w formie zeszytu rejestr wejść i wyjść pacjentów oraz treść akt osobowych wybranych losowo pensjonariuszy, decyzji administracyjnych oraz orzeczeń sądów na podstawie których następowało przyjęcie pensjonariuszy do DPS. Ponadto przeprowadzono wizytację Ośrodka.

Część II. 1.

Ustalenia wstępne

Ośrodek prowadzony jest na podstawie zezwolenia Wojewody Mazowieckiego Nr 2/2010 z dnia 11.01.2010r., w ten sposób, że zezwolono wnioskodawcy na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku na czas nieokreślony.

Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim jest

domem dla osób starszych i dysponuje 40 miejscami, w Izdebnie Kościelnym jest 20 miejsc dla kobiet, w Grodzisku Mazowieckim placówka jest domem koedukacyjnym również dla 20 osób. Aktualnie w placówce w Izdebnie Kościelnym przebywa 19 osób - kobiet, jedna z kobiet zmarła w maju 2023 r. Napływ nowych osób do placówki odnotowano w okresie pomiędzy styczniem 2023r. a 31 marca 2023r., natomiast w filii w Grodzisku Mazowieckim jest 20 osób w tym aktualnie 8 mężczyzn i 12 kobiet, łącznie 39 osób.

Pensjonariusze są przyjmowani na podstawie decyzji wydanej przez Prezydenta, Burmistrza Miasta, Wójta Gminy, za pośrednictwem Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. W okresie objętym kontrolą pięć osób przebywało na podstawie orzeczeń sądu w tym dwie na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Pruszkowie a pozostałe na podstawie orzeczeń Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

Prowadzona jest dokumentacja pacjentów- akta osobowe w których znajdują się m.in. indywidualne decyzje administracyjne na podstawie których pensjonariusze są przyjmowani, zaświadczenia o stanie zdrowia, wywiady środowiskowe, z załącznikami, zgoda na potrącanie świadczenia za pobyt, wniosek o umieszczenie w DPS (m.in. Regulamin Ośrodka, dokumentacja medyczna, karty urlopowe mieszkańca.)

Do Ośrodka nie są przyjmowani pacjenci chorzy psychicznie ani upośledzeni umysłowo, nie ma osób ubezwłasnowolnionych. W Ośrodku jest zatrudniony pedagog, ponadto ośrodek zapewnia mieszkańcom opiekę lekarza rodzinnego, jest wyzwany w razie potrzeb pacjentów oraz jest w kontakcie telefonicznym z placówką. W razie potrzeby DPS zapewnia konsultacje lekarza psychiatry w Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim oraz w Poradni Zdrowia Psychicznego w Żyrardowie, zapewniany jest dowóz samochodem do poradni specjalistycznych.

2. Prawidłowość stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

W myśl art. 55 ust. 2a-f ustawy o pomocy społecznej dom pomocy społecznej może określić zasady zgłaszania przez mieszkańców domu personelowi tego domu wyjść poza jego teren. W przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu mieszkańca domu będącego osobą z zaburzeniami psychicznymi, dyrektor lub kierownik tego domu może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tego mieszkańca terenu domu pomocy społecznej na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się dom pomocy społecznej. Ograniczenie doręcza się mieszkańcowi domu, a gdy jest on osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jego przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej poucza mieszkańca domu o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia. Informację o ograniczeniu dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przesyła do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się ten dom, w terminie 3 dni od dnia doręczenia ograniczenia mieszkańcowi domu.

Tożsame rozwiązanie przewiduje art. 68 ust. 2a-2h ustawy o pomocy społecznej odnoszący się do placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Stosownie do tych przepisów w przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu osoby przebywającej w placówce, będącej osobą z zaburzeniami psychicznymi, osoba kierująca tą placówką może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tę osobę terenu placówki na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia. Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy. Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie

ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka. Ograniczenie doręcza się osobie przebywającej w placówce, a gdy jest ona osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jej przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, osoba kierująca placówką poucza osobę w niej przebywającą o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia. Informację o ograniczeniu osoba kierująca placówką przesyła do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka, w terminie 3 dni od dnia doręczenia ograniczenia osobie przebywającej w placówce. Osoba przebywająca w placówce, w tym również osoba ubezwłasnowolniona, jej przedstawiciel ustawowy, małżonek, krewny w linii prostej, rodzeństwo oraz osoba sprawująca nad nią faktyczną opiekę mogą wystąpić do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka, z wnioskiem o uchylenie ograniczenia. W sprawach określonych w ust. 2c sąd opiekuńczy orzeka niezwłocznie po przeprowadzeniu rozprawy. Rozprawa powinna się odbyć nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o uchylenie ograniczenia. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie w zakresie ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki przez osobę w niej przebywającą odpowiedzialność ponosi podmiot prowadzący placówkę.

W Ośrodku do tej pory nie były stosowane ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania placówki. Na terenie placówki, według relacji kierownictwa, w okresie objętym kontrolą nie przebywały osoby z zaburzeniami psychicznymi, ubezwłasnowolnione całkowicie. Z analizy losowo wybranych akt ujawniono brak jakiejkolwiek adnotacji w zakresie stosowania wobec mieszkańców ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej. Ośrodek nie wprowadza ograniczeń, jeżeli chodzi o możliwość wyjść pacjentów np. do sklepu, na spacer. Pensjonariusze o krótkoterminowych wyjściach informują personel i wpisują czas wyjścia do prowadzonego zeszytu, a następnie czas powrotu.

Pensjonariusze oraz członkowie rodzin a także osoba dyżurująca w DPS są obowiązani jak dotychczas do wypełnienia i podpisania (według określonego wzoru) stanowiącego załącznik do procedury urlopowania i zwrotu za nieobecność mieszkańców w DPS Izdebno Kościelne z filią w Grodzisku Mazowieckim, karty urlopowania mieszkańca. W dokumencie tym oprócz danych osobowych, daty urlopu , danych osoby do której udają się na urlop znajdują się informacje o wydanych dokumentach, lekach zaleconych przez lekarza z informacją o ich stosowaniu, stan zdrowotny i higieniczny pensjonariusza oraz wykaz pobranej odzieży. Osoba dyżurująca w DPS po powrocie pensjonariusza z urlopu, potwierdza pisemnie datę jego powrotu, stan zdrowotny oraz odzież i obuwie. W przypadku sytuacji uniemożliwiającej powrót w określonym terminie,

niezwłocznie należy powiadomić Dyrektora lub osobę dyżurującą o takim zdarzeniu. Jest to zgodne z obowiązującym na terenie Ośrodka Regulaminem. Wyjścia odbywają się na życzenie pacjentów lub ich rodzin. Poza tym są nieewidencjonowane wyjścia z pracownikami na spacer. Ośrodek mieści się w zabytkowym dworze z XVIII wieku położonym na terenie parku ze starodrzewiem, stanowiącym siedlisko wielu gatunków ptaków, jest ogrodzony. Filia w Grodzisku Mazowieckim jest położona w stuletniej kamienicy z możliwością wyjścia do ogrodu, teren jest ogrodzony. Pokoje pensjonariuszy, stolówka, umiejscowione są na parterze i piętrze budynku, natomiast pomieszczenia biurowe w piwnicy budynku. Mieszkańcy domów w Izdebnie Kościelnym są zakwaterowani w pokojach 2- i 3-osobowych. W celu zapewnienia swobody poruszania się dostosowano pomieszczenia sanitarne do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do dyspozycji mieszkańców jest świetlica z TV, sala terapii zajęciowej, biblioteczka, kaplica, sad owocowy, park z alejkami spacerowymi, altaną i miejscem na grilla.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz poczynionymi ustaleniami zalecono Dyrektorowi zastosowanie się do dyspozycji art. 68 ust. 2a- 2h ustawy o pomocy społecznej. Zwrócono uwagę, że w przypadku zaistnienia takiej konieczności mieszkańcy przebywający na terenie Ośrodka, wskazani przez lekarza internistę lub psychologa, powinni być przebadani przez lekarza psychiatrę, celem wydania opinii o możliwości samodzielnego opuszczania ośrodka.

Część III

Podsumowanie kontroli, wnioski i zalecenia pokontrolne

W okresie objętym kontrolą nie stosowano ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania placówki stosownie do art. 68 ust. 2a- 2h ustawy o pomocy społecznej.

zalecono:

- jak dotychczas w poprzedniej kontroli w sytuacji konieczności zastosowania w przyszłości wobec mieszkańca będącego

- osobą z zaburzeniami psychicznymi ograniczenia możliwości samodzielnego

opuszczania terenu domu pomocy społecznej - stosowanie procedur przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej;

- Wnioski pokontrolne

Zgodnie z zaleceniami z ostatniej kontroli umieszczono na tablicy informacyjnej ogólnodostępnej dla pensjonariuszy informacji o możliwości i warunkach zastosowania wobec osoby z zaburzeniami psychicznymi przez dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania przez tego mieszkańca terenu domu pomocy społecznej oraz przysługujących pensjonariuszowi i jego rodzinie prawach wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Sędzia Beata Dzikuszek

Grodzisk Mazowiecki, dnia 28 czerwca 2023r

Załączniki;
4 odpisy sprawozdań